

JAUNAIS CELS

Agrofirmas «Sorkonais Oktobris» laikrosts

PAR KARTUPEĻU NOVĀKŠANU — GANDRĪZ PUSI RAŽAS

- Jums te, kopsaimniecības ēdnīcā, tik bagātīgas porcijas un ēdiens tāds sātīgs, ka visu nevar apēst, - teica Rīgas students, kas mēnesi praktizējās mūsu agrofīrmā.

Taču par to, lai ēdienkarte būtu dažāda un daudzveidīga, ēdnīcas vadītājam Emīlijai Trupai un personālam nākas galvu palauzīt.

Vai varat iedomāties pusdienu galdu bez dārzeņiem? Taču kopsaimniecības dārzniecībā tie šogad nav padevušies. Toties palīdz piesākas 4. un 6. brigādei, kas ir ēdnīcas galvenās apgādātājas ar dārzeņiem. Šogad Ņ. Rumakas vadītajā brigādē atkal izaugusi laba burkānu raža, bet I. Tolstopjatovas vadītajā labi auguši kāposti un galda bietes. Šonedēļ ēdnīcas kolektīvs jau vāc izaudzēto. Pēc tam nāks konservēšana - kāpostu skābēšana, bietiņu un burkānu sterilizēšana, ābolu džema vārīšana... Gurķi gan ziemai iekonservēti tikai 40 kg, jo šis nebija gurķu gads.

Nu, bet kā ar otro maizi - kartupeļiem? Bez tiem jau vispār pusdienu galds nav iedomājams. Kolhoza vadība izlēmusi: lai slapjajos laukos izaugusi raža neietu bojā, aicināt rakšanas talkā kolhozniekus. Samaksas noteikumi šādi: līdz 50 procenti nolāsītā daudzuma - pašam. Raža neesot sliktā.

SIERĀ RŪPNĪCAS DARBA IKDIENA

ROSĪGI STRĀDĀ PIENA PIENĒMĒJAS VIĀ KUKSA UN IRĒNA JOKSTE; DAUGAVPILS PIENA KOMBINĀTA BEBRENES CEHA ŠOFERIS KONSTANTĪNS PRUSAKOVS PĒC KĀRTĒJĀ REISA, ŠO GADUS BRAUC AR PIENA CISTERNU; SIERĀ GATAVOTĀJA MARIJA MADELĀNĒ UZRAUGA SAVU SAIMNIECĪBU; NAV DIKU BRĪŽU ŠĪ PAŠĀ CEHA REMONTATSLĒDZNIEKAM ANTONAM UPĒNIEKAM.

PIEDĀVĀ «INTERPEGRO»

Septembra sākumā Rīgā, Sporta manēžā «Daugava», bija sarīkota poļu apvienības «Interpegro» izstāde, kurā tika demonstrēti visdažādākie ražojumi un pakalpojumi.

7. septembrī šo izstādi izdevās apmeklēt arī man.

Jau tūlīt uzejo paviljonā, noskatījies modes demonstrējumus. Tas radīja iedvesmu un palīdzēja atrast kritērijus apģērba izvēlei dažādiem gadījumiem — darbam, ikdienai, svētkiem, ceļojumiem un tamlīdzīgi. Te bija apģērbi visu vecumu sievietēm.

Tālāk zālēs bija izstādīti daudzi citi jauki Polijas ražojumi: rūpniecības preces, bērnu un pieaugušo apģērbi, sporta preces, krāsaini videotelefoņi, bērnu rotallietas, medicīnas instrumenti, virtuves piederumi un tehnika, rīki augļu un dārzeņu konservēšanai. Liels bija parfimērijas un kosmētikas izstrādājumu klāsts (šampūni, ziepes, krēms, lakas, tonējumi un daudz cita).

Pārpiņība bija redzama arī tādās nozarēs kā biškopība stendos. Te, piemēram, bija dažādu šķirņu un labuma medus daudzveidīgā iepakojumā, arī tādi biškopības produkti kā, piemēram, propoliss, ziedputekšņu preparāti, izstrādājumi no bišu māšu peru piena un citi.

Bet kā priecēja acis izlikte augļi un dārzeņi! Svaigi, speciālos iesaiņojumos un fasējumā, kas atvieglo to pārdošanu un izvēlēšanos pir-

cējiem, kā arī ilgi saglabā kvalitāti (sevišķi zemenes, avenes īpašās ligzdinās), atbilstīgi savvērti kastītēs un kārbīnās — tomāti, āboli, bumbieri, plūmes u.c.

Tikpat lieliski bija iepakoti arī sasaldētie augļi un dārzeņi lielā izvēlē. Liels daudzums bija arī skaisti un gaumīgi noformēti konservētu augļu, protams, augstas kvalitātes. Kaut vai zaļie zirnīši un gurķi dažāda izmēra bundziņās un burciņās, ko var izvēlēties atbilstoši ģimenes lielumam, paņemt, cik vajag. Tas viss ļoti atvieglo sievietes mājas soli un nodrošina nepieciešamo produktu dažādību.

Nevarēja atstāt vienaldzīgu arī pašu paviljona noformējums: ziedu kompozīciju pārpiņība un dažādība, lieliska to saskaņotība, tāpat īpašs apgaismojums un gaumīgs eksponātu izvietojums.

Polija daudzus savus ražojumus eksportē uz visām kaimiņvalstīm un arī tālāk — uz Amerikas Savienotajām Valstīm, Kanādu un citur. Protams, arī daudz dažādu ražojumu ievēd. Izstādē bija adreses, kur un ar kādām firmām varēja noslēgt līgumus par ražojumu ieviešanu un izvešanu.

V. Rutkovska

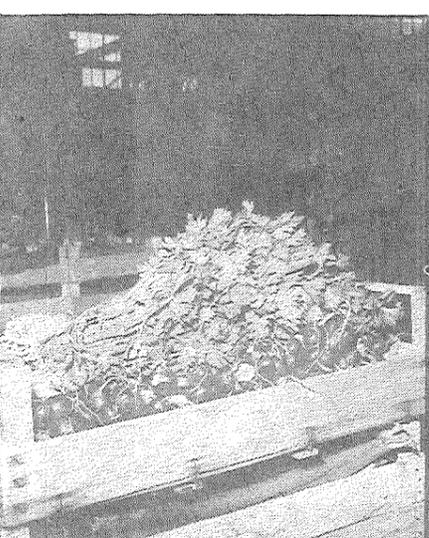
Attēlos: tik rūpīgi un skaisti tiek iepakota dārzeņu produkcija.

Ražas

pēc dispečerdienesta ziņām centneros

	I iecirknis	II iecirknis	I iecirknis	II iecirknis
Vasarāji	45,1	41,1	Ziemāji	43,3
auzas	51,7	57,1	kvieši	38,9
mieži	44,9	43,1	rudzi	51,6
Graudaugi (vid.)	45,1	41,1		31,3

Vidējā ražība kopsaimniecībā — 43

Jānim Rainim — 125 godi

ONTUNEJS RĪKSTĀNS

MYUSEJIS VYDSLAIKS

Marijai Andžānei

Mes sasateikom cauri laikim —
Tovs dzejis vārds te skaņ' kai zvons
Nu seņču saulis, kur aizgrīmušs
Irst dobys dīvu panteons...
Kai ganeitei Tev kristenš' koklā —
Tys vīna Dīva storojums,

Un treju laiku vīnesteibā... O,
Kai Tu tū īspēj? — soki mums!

Es Tevi jytu tai kai dzeivu,
Tu mani arī dzeivu jytu?
Ir nōve apmōns! Afdzīmōnā
Nu pasaulja mums naizbyut!

Gon tī, kas byus, gon tī, kas beja,
Nōk klōt pi tīm, kas šūbreid ir —
Mes sovā vydā pīsapyldom
Ar tū, kas vīnoj, na kas škir.

S. Vidberga zīmējums

Attālā pa labi: Aspazija un Rainis 1905. godā Jaundubultūs, augšā — jī 1929. godā Majoru vosorneicas dorzā.

PAĻDIS

(Gostūs pi Pujata)

Aizrit pōr kaulainu vaigu
Vīna svēteiga osora...
Tāvainei nas'cēsīm baigu,
Sacēsīm: tycōm vīns ūtram,
Cerom un dorūt augam!

Aizrit pōr kaulainu vaigu
Ūtra svēteiga osora...
Tāvaines celūs Dīvs staigoj,
Dīvs staigoj, meklēdams ūtru,
Taidu, kam varātu ticēt!

Aizrit pōr kaulainu vaigu
Treša svēteiga osora...
Tāvainei sepinej baigu, —
Sepinej, sepinej, mūstīs
Pati sovai eistynai pīrcai!

ONTONS KŪKOJS

MŌLA MYUŽS

Veltējums
Odumam Kōpusteņam

Muns mōla myužs
Ir gūdam nūdzeivōts
Stōp bļūdōm, cārņam,
Vāzēm, pučintīkam:

Lai arī cik pa vydu
Sāts i plauts,
Lauzti calmī,
Slapnums nūgrovōts;
Lai arī cik pa vydu
Bej sīvu mīļōt ļauts,
Skūrstalānu pulkam
Siupeleiši kōrti...

Muns mōla myužs
Ir gūdam nūdzeivōts
Stōp karim, bodim,
Sōpēm, cereibom:

Lai arī cik pa vydu
Tergūs tyka braukts,
Peļņeits santīmu
Un sāklai rudzu gryudu;

F. TRASUNS

Vabale un ūds

Pi ūda, nūsamatuša uz gables molas,
Ar taidu runu grīzēs vabale,
Pa reitam izarōpuse nu oļas:

«Voi zyni, kaida kibele?
Es grybātum ar vērsi pasaraudzeit spēkim,
Bet kai par grākīm
Nav zynoms maņ, kur vēršam spēks: voi ragūs,
Voi tik nogūs?»

«Lai nabyus tev par ļaunu mynoms,»

Jai soka ūds, bet radzu, kūm, ka vērša spēks tev moz ir zynoms.

Uz rogim ūdi asmam syntīm sēdējuši jau, —
Tur spēka nav!
Bet vēršam spēks ir astē,
Un daudzi beistamōks, na dažam zūbyns makstī:
Kod jys ar asti pavalk,
Tod ūdu tycukstūšom uz myužeibu zam sevis sayalk.

Adolfs Erss
Jona Roberta Tilberga
(1880—1972) draudzeigais šarzs.

galāna «Dzeives vijņūs».

Kritikā un literaturas vēsturē ir stodojuši Ed. Ego (St. Belkovskis), Homo (Al. Ancāns), V. Mundurs-Skuja, St. Seišs, V. Vonogs.

Nu svešvolūdōm dailliteraturu tulkojuši Ed. Kozlovskis, Ed. Ego, K. Raudive, Naazmērstule, P. Laizāns, L. Latkovskis, O. Skrynda, Fr. Kempis.

Par latgalīšim sovūs dorbūs ir rakstējuši Rainis, Kārlis Skalbe, Antons Austrīņš, Adolfs Erss.

Dominiks JERMOLOVIČS,
Madonā

Ar saknēm zemē, kam Latgolas vords

VALDEMĀRS ANCĪTIS

Es gribēju ticēt

Nokrita zvaigzne.
Un es tai mīklī ļoti ļoti vēlējos,
lai tu atnāc,
atnāc,
atnāc.
Tu neatnāci.
Saki,
kā tagad lai es ticu
savai zvaigznei?

Roze un Trans

Gadījās, ka Roze satikās ar Transu.

— Kāpēc tu mani nesveicini?
— pārmeta Trans.
— Es taču tevi nepazīstu,
— taisnojās Roze.

— Nekad neesmu tevi redzējis darba gaitās.

Vienmēr mani apciemojušas tikai darbābites.

— Redzams, ka tu neej uz dārza sapulcēm, — secināja Trans.

Ja tu ietu uz sapulcēm, tu mani pazītu.

Es taču vienmēr sēdu prezīdijā.

Runcis

Runcis jau ilgus gadus vadīja klēts saimniecību. Deva rīkojumus, ievāca nodokļus un vispār — bija visai bargs priekšnieks.

— Kas tevi šai amatā iecēla?
— Runcim reiz apvaicāja Auns.
— Neviens neiecēla, manējais ir vēlēts amats.

— Vēlēts amats? — pabrīnījās auns. — Kas tad tie bija par mulķiem, kas tevi vēlēja?
— Kas vēlēja? Protams, peles, kas tad cits?

Lauva

Reiz pelīte sadūšojās un uzprasīja Lauvam:

— Saki, ķēniņ, kāpēc tu mums esi iecelts par valdnieku?

Tu taču neesi ne tik skaists kā Zirgs, ne tik stalts kā Briedis, ne tik vingrs kā Vāvere, ne tik žigls kā Zaķis, ne tik stiprs kā Zilonis, ne tik izturīgs kā Kamielis, ne tik strādīgs kā Kurmis.

Tu nespēj līdzināties nevienam no viņiem, un tomēr esi zvēru valdnieks,

Kāpēc?

— Man ir asi nagī, — atbildēja Lauva, — un es protu nāvīgi kost.

Osis

Pavasār visi koki salapojuši, Osis vien ne.

Nu citi koki šo rāt:

— Vai akls!

Ko gaidi, ka nelapo?

Vai neredzi, ka mēs jau zaļi!

Uz to Osis atbild:

— Nav bijis rīkojuma.

Smieklī nogalina

Ja tas nebijis smieklīgi, nebūtu arī traģēdijas.

Ja āpsis nebūtu smējies, Pele vēl būtu starp dzīvājiem.

Bet tā nu šoreiz iznāca: Zilonis nejausi izbījās no Peles.

Ha - ha - ha — smējās Āpsis, — lielais Zilonis...

Ha - ha - ha — smējās Āpsis, — izbījās...

Ha - ha - ha — smējās Āpsis, — lielais Zilonis izbījās no nieka Peles.

Un tad Zilonis paspēra soli — savu smago,

savu izšķiršo, savu liktenīgo soli un samina Peli.

Un kopš tā brīža Peles vairs nav.

Un kopš tā brīža Zilonim vairs nav, no kā būties.

Un kopš tā brīža Āpsis vairs netiek gudrs, kur ir tā robeža starp smieklīem un Nāvi.

KAS JĪ BEJA ...

Nūbeigums, sokums 34. numurā

Kai radzams, lelai daļai nu latgalīšu rakstnīkim myužs nalaikā tragiski apsarovēs. Šai laikā profesionālu latgalīšu rakstnīku nabeja, jī šū dorbu veice tikai atsarovušs nu sova maizes dorba. Topēc pa lelakai daļai jūs davums literaturā byus tikai kai vēstures izziņas materials. Bet ir arī teidi

sacerējumi, kuri uz vīsim laikim paliks dailliteraturas zaļta fondā. Lobokū moksļas meistareibu ir sasnāguši A. Sprūdžs, J. Klīdzējs, M. Andžāne, K. Sirods-Plencinīks, Al. Ancāns, A. Egļojs, O. Rupaiņš; F. Murāns, Madsolas Jōņs; N. Neikšānīts un cyti.

Latgalīšu rakstnīki dorbojušs tys vīsim dailliteraturas žānrys. Lobokū dzejīli ir komponāti, pīmāram, K. Plencinīka «Dzīsmu kolnā», J. Klīdzēja

«Bryunaceite» ir folklorizējūsēs. Fabulas sacerējuši Fr. Trasuns, N. Neikšānīts un cyti. Lobokūs stostus davuši A. Sprūdžs, J. Klīdzējs, M. Andžāne un cyti.

Šo laika latgalīšu romanus var uz pērstim saskaiteit. Tūs sarakstējuši A. Sprūdžs, J. Klīdzējs, R. Borkovskis, O. Rupaiņš «Baltie tēvi», St. Rāzna «Gaidītāja», Vl. Locs-Vaideāns trilogijas «Myuža dīnas» pirmū daļu «Broļi», N. Neikšānīts

